

PROTOKOLL FRA HOVEDSTYREMØTET 27. JANUAR 2021

Til stede:

Hovedstyret: Øystein Olsen, Ida Wolden Bache, Karen Helene Ulltveit-Moe, Kristine Ryssdal, Arne Hyttnes, Nina Udnes Tronstad, Hans Aasnæs og Egil Herman Sjørusen

Fra de ansatte: Mona H. Sørensen (sak 11-20) og Truls Oppedal (sak 11-20)

Tilsynssekretariatet: Jan Frode Jakobsen (sak 1, 3-7 og 12-19)

Administrasjonen: Nicolai Tangen (sak 3-14), Trond Grande (sak 3-14), Olav Bø (sak 1), Arne Osnes (sak 1), Roger Rake (sak 1), Henrik Johansen (sak 1), Dag Huse (sak 1 og 3-9), Carine Smith Ihenacho (sak 7-9 og 13-14), John Tore Vatnar (sak 8-9), Ørjan Agdesteen (sak 1 og 15-17), Ingunn Valvatne (sak 1, 3-7, 12-19), Renate Haugen (sak 18-19), Lise Lindbäck (sak 3-7 og 12-14), Wilhelm Mohn (sak 7-8), Fredrik Willumsen (sak 3), Hege Gjerde (sak 12-13), Benedicte Wessel (sak 12), Jane Haugland (sak 12-13 og 15-17), Elin Berg (sak 14), Kirsten Steinberg (sak 14-16), Stian Solheim (sak 15), Morten T. Øfsti (sak 16), Magnus Eriksen (sak 17), Line Vogt (sak 17), Pål Haugerud (sak 1, 3-9, 12-14), Runar Malkenes (sak 6-9, 12 og 17-19), Birger Vikøren (sak 1-20), Bjarne Gulbrandsen (sak 1-20), Kyrre Nilsen (sak 1-20)

Det var ingen merknader til innkalling og sakliste.

Hovedstyret sluttet seg til at møtet ble gjennomført som videomøte.

Sak 1/2021 Finansiell risiko og forvaltningen av valutareservene – fjerde kvartal 2020

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra Markeder og IKT (MI)
Notat 26. januar 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget (RIU)

Olav Bø redegjorde for hovedelementer i kvartalsrapporten.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok rapporten til etterretning. Rapporten oversendes representantskapet til orientering. En redigert utgave av rapporten, som kun omhandler valutareservene, publiseres 25. februar 2020.

Sak 2/2021 Orientering om aktuelle saker i sentralbankvirksomheten

Sentralbankledelsen orienterte om aktuelle saker innenfor sentralbanksjefens ansvarsområde.

Sak 3/2021 Statens pensjonsfond utland (SPU) – referanseindeksen for aksjer

Saksdokument: Notat 21. januar 2021 fra NBIM
Notat 22. januar 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget (RIU)

I brev 3. november 2020 ber Finansdepartementet om Norges Banks vurdering av enkelte spørsmål knyttet til sammensetningen av referanseindeksen for aksjer i Statens pensjonsfond utland.

Trond Grande redegjorde for saksfremlegget.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret sluttet seg til at det sendes et brev til Finansdepartementet i tråd med vedlagt utkast. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille brevet i tråd med merknader gitt i hovedstyrets møte.

Sak 4/2021 Statens pensjonsfond utland (SPU) – markeder i referanseindeksen for aksjer

Saksdokument: Notat 21. januar 2021 fra NBIM
Notat 26. januar 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget (RIU)

I brev 19. januar 2021 ber Finansdepartementet om Norges Banks vurdering av regelen for hvilke markeder som skal inngå i fondets referanseindeks for aksjer.

Trond Grande redegjorde for saksfremlegget.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret sluttet seg til at det sendes et brev til Finansdepartementet i tråd med vedlagt utkast. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille brevet i tråd med merknader gitt i hovedstyrets møte.

Sak 5/2021 NBIM – Avkastning og risiko – rapport for fjerde kvartal 2020

Saksdokument: Notat 21. januar 2021 fra NBIM
Notat 26. januar 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget (RIU)

Dag Huse presentere hovedelementene i rapporten.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og tok rapporten om avkastning og risiko for SPU for fjerde kvartal 2020 til etterretning.

Sak 6/2021 SPU – Hovedstyrets vurdering av resultatene 2020

Saksdokument: Notat 13. januar 2021 fra Stab
Notat 22. januar 2021 fra Risiko- og investeringsutvalget (RIU)

Pål Haugerud redegjorde for utkastet til hovedstyrets vurdering av resultatene i forvaltningen av Statens pensjonsfond utland.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i risiko- og investeringsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av.

Hovedstyret drøftet utkastet og ba administrasjonen arbeide videre med teksten i tråd med hovedstyrets innspill og merknader, og forslagene fra risiko- og investeringsutvalget. I tråd med tidligere praksis legges det opp til endelig behandling i neste hovedstyremøte.

Sak 7/2021 Skatt og åpenhet – Oppfølging av Stortingets behandling av fondsmeldingen 2020

Saksdokument: Notat 20. januar 2021 fra NBIM
Notat 22. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

Finansdepartementet har i brev 21. desember 2020 bedt Norges Bank om en redegjørelse for hvordan banken følger opp forventningsdokumentet om skatt og åpenhet.

Carine Smith Ihenacho redegjorde for saksfremlegget.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret sluttet seg til at det sendes et brev til Finansdepartementet i tråd med vedlagt utkast. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille brevet i tråd med merknader gitt i hovedstyrets møte.

Sak 8/2021 Tilråding fra Etikkrådet

a) Tilråding fra Etikkrådet 23. juni 2020 om å sette selskap til observasjon

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

Norges Bank mottok en tilråding fra Etikkrådet 23. juni 2020 om observasjon av selskapet Kirin Holdings Co Ltd. Tilrådingen er begrunnet med uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, jamfør det atferdsbaserte kriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, § 3 første ledd bokstav b).

Norges Banks hovedstyre behandlet saken i møte 28. oktober 2020. Det ble besluttet å sende et brev til Etikkrådet for å oppklare enkelte forhold ved tilrådingen. Etikkrådet svarte ut bankens henvendelse i brev 27. november 2020.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- Kirin Holdings Co Ltd settes til observasjon over en periode på fire år.
- Etikkrådet orienteres om vedtaket. Etikkrådet bes observere ikke bare hvorvidt selskapet bryter forretningsforbindelsene med MEHL, men også hvordan selskapet gjennomfører aktsomhetsvurderinger og tiltak i et bredere perspektiv.
- Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

b) Brev fra Etikkrådet 18. desember 2020 om fortsettelse av observasjon

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

Norges Bank offentliggjorde 13. oktober 2015 at PT Astra International Tbk skulle settes til observasjon på grunn av risikoen for at selskapet var ansvarlig for alvorlig miljøskade gjennom plantasjevirksomhet i Indonesia. Norges Bank besluttet ingen tidsbegrensning på observasjonen, men Etikkrådet foreslo i sin tilråding en observasjonsperiode på fire år.

Den 18. desember 2020 mottok Norges Bank det årlige observasjonsbrevet fra Etikkrådet for selskapet. Rådet mener at risikoen for skade på naturen er redusert, men at observasjonen likevel bør forlenges med ett år for å kunne følge med på selskapets videre arbeid.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til utvalgets innstilling og tok brevet fra Etikkrådet 18. desember 2020 til etterretning.

c) Tilrådinge fra Etikkrådet 2. november, 25. november og 17. desember om utelukkelse av selskaper

Saksdokument: Tre notater 22. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

1) Norges Bank har mottatt en tilråding fra Etikkrådet, datert 2. november 2020, om utelukkelse av selskapet *[Sladdet tekst]*. Tilrådingen er begrunnet med risiko for at selskapet medvirker til systematiske brudd på individers rettigheter i krig og konflikt, jamfør det atferdsbaserte kriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, § 3 første ledd bokstav b).

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- *[Sladdet tekst]* utelukkes fra Statens pensjonsfond utlands portefølje.
- Finansdepartementet orienteres om vedtaket.
- Utelukkelsen trer i kraft 1. april 2021. Sentralbanksjefen gis fullmakt til å gi unntak fra tidsfristen i situasjoner med likviditetsutfordringer eller i andre særskilte situasjoner. Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

2) Norges Bank har mottatt en tilråding fra Etikkrådet, datert 25. november 2020, om utelukkelse av selskapet *[Sladdet tekst]*. Tilrådingen er begrunnet med risiko for at selskapet medvirker til systematiske brudd på menneskerettigheter, jamfør det atferdsbaserte kriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, § 3 første ledd bokstav a).

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- *[Sladdet tekst]* utelukkes fra Statens pensjonsfond utlands portefølje.
- Finansdepartementet orienteres om vedtaket.
- Utelukkelsen trer i kraft 1. april 2021. Sentralbanksjefen gis fullmakt til å gi unntak fra tidsfristen i situasjoner med likviditetsutfordringer eller i andre særskilte situasjoner. Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

3) Norges Bank har mottatt en tilråding fra Etikkrådet, datert 17. desember 2020, om utelukkelse av selskapet *[Sladdet tekst]*. Tilrådingen er begrunnet med risiko for at selskapet medvirker til systematiske brudd på individers rettigheter i krig og konflikt, jamfør det atferdsbaserte kriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, § 3 første ledd bokstav b).

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- *[Sladdet tekst]* utelukkes fra Statens pensjonsfond utlands portefølje.
- Finansdepartementet orienteres om vedtaket.
- Utelukkelsen trer i kraft 1. april 2021. Sentralbanksjefen gis fullmakt til å gi unntak fra tidsfristen i situasjoner med likviditetsutfordringer eller i andre særskilte situasjoner. Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

d) Tilråding fra Etikkrådet 25. november 2020 om å oppheve utelukkelse av selskap

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

Norges Bank har mottatt en tilråding fra Etikkrådet, datert 25. november 2020, om å oppheve utelukkelsen av Atal SA/Poland fra Statens pensjonsfond utland. Selskapet har vært utelukket siden 2017 på grunn av en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til grove menneskerettighetsbrudd gjennom bruk av nordkoreanske arbeidere på byggeplasser i Polen. Som følge av en resolusjon i FNs Sikkerhetsråd er alle nordkoreanske arbeidere nå sendt ut av Polen, og det er derfor ikke lenger grunnlag for å utelukke selskapet.

Øystein Olsen redegjorde for drøftingen i eierskapsutvalget og utvalgets innstilling.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra utvalget:

- Utelukkelsen av Atal SA/Poland oppheves.

- Finansdepartementet orienteres om vedtaket og anmodes om å sette dato for gjeninkludering i referanseindeksen til ett år etter hovedstyrets beslutning.
- Sentralbanksjefen gis fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

e) Tilråding fra Etikkrådet 14. desember 2020 om observasjon av selskap

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

Norges Bank har mottatt en tilråding fra Etikkrådet, datert 14. desember 2020, om observasjon av selskapet ThyssenKrupp AG. Tilrådingen er begrunnet med uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller er ansvarlig for grov korrupsjon, jamfør det atferdsbaserte kriteriet i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland, § 3 første ledd bokstav e).

Eierskapsutvalget drøftet saken i møtet 22. januar 2021. Øystein Olsen redegjorde for utvalgets vurderinger og innstilling.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og la vekt på:

- Retningslinjenes § 6 tredje ledd hvor det heter: «Før observasjon og utelukkelse etter § 6 første ledd besluttes, skal banken vurdere om andre virkemidler, herunder eierskapsutøvelse, kan være bedre egnet til å redusere risikoen for fremtidige normbrudd eller av andre årsaker kan være mer hensiktsmessige.»
- Hovedstyret har mottatt NBIMs undersøkelser og vurderinger som konkluderer at eierskapsutøvelse trolig vil være bedre egnet til å redusere risikoen for fremtidige normbrudd i dette tilfellet. Banken har hatt god dialog med ThyssenKrupp AG i ti år, og har fått innsikt i selskapets erfaringer og utfordringer. Videre er anti-korrupsjon et prioritert eierskapsområde for NBIM.
- Hovedstyret mener at eierskapsutøvelse vil kunne fokusere på de spesifikke utfordringene brakt opp av Etikkrådet, samt selskapets bredere arbeid med å utvikle og måle effektive systemer for anti-korrupsjon.
- Hovedstyret mener at en hensiktsmessig tidshorisont for en dialog med selskapet kan være tre år, gitt saksforholdene og temaet for dialogen.

Hovedstyret sluttet seg til innstillingen fra eierskapsutvalget:

- Hovedstyret ber NBIM om å ta korrupsjonsrisiko inn i eierskapsutøvelsen ovenfor ThyssenKrupp AG over en periode på tre år. Selskapet settes ikke til observasjon.
- NBIM bes om å holde hovedstyret oppdatert om eierskapsutøvelsen overfor ThyssenKrupp AG.
- Etikkrådet informeres om vedtaket.
- Sentralbanksjefen får fullmakt til å sette tidspunkt for offentliggjøring av beslutningen.

Sak 9/2021 SPU – Oppfølging av tilrådninger fra Etikkrådet

Saksdokument: Notat 15. januar 2021 fra NBIM
Notat 25. januar 2021 fra Eierskapsutvalget (EU)

Som en oppfølging av Stortingets behandling av meldingen *Statens pensjonsfond*

2020, ber Finansdepartementet i brev 18. desember 2020 om at Norges Bank redegjør for sine prosesser og sitt arbeid med oppfølging av tilrådingen om observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU.

Øystein Olsen redegjorde for saken, samt drøftingen og innstillingen fra eierskapsutvalget. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret sluttet seg til at det sendes et brev til Finansdepartementet i tråd med vedlagte utkast. Sentralbanksjefen fikk fullmakt til å ferdigstille brevet i tråd med merknader gitt i hovedstyrets møte.

Sak 10/2021 Orientering om aktuelle saker i kapitalforvaltningen

Nicolai Tangen orienterte om aktuelle saker i kapitalforvaltningen.

Sak 11/2021 Godkjenning av protokollen fra hovedstyrets møte 18. desember 2020

Saksdokument: Utkast til protokoll

Hovedstyret godkjente protokollen fra møtet 18. desember 2020.

Sak 12/2021 Strategiplan for NBIM 2021-2022

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra NBIM

Nicolai Tangen og Trond Grande redegjorde for utkastet til ny strategiplan for NBIM for 2021-2022.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og kom med innspill og merknader. Hovedstyret sluttet seg til den strategiske retningen i utkastet til strategiplan. En oppdatert versjon av strategiplanen, som ivaretar hovedstyrets merknader, legges frem for hovedstyret i løpet av mars 2021.

Sak 13/2021 NBIM – Virksomhetsstyring – rapport for fjerde kvartal 2020

Saksdokument: Notat 21. januar 2021 fra NBIM

Trond Grande redegjorde for hovedelementene i rapporten.

Hovedstyret tok virksomhetsrapporten for fjerde kvartal 2020 til etterretning.

Sak 14/2021 NBIM – Etterlevelse og kontroll – rapport for fjerde kvartal 2020

Saksdokument: Notat 21. januar 2021 fra NBIM
Notat 25. januar 2021 fra Revisjonsutvalget (RU)

Carine Smith Ihenacho redegjorde for hovedelementene i rapporten.

Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret tok rapporten om etterlevelse og kontroll for fjerde kvartal 2020 til etterretning.

Sak 15/2021 Virksomhetsrapport SBV og NBA 2. halvår 2020

Saksdokument: Notat 21. januar 2021 fra Norges Bank Administrasjon (NBA)

Ida Wolden Bache og Ørjan Agdesteen redegjorde for hovedelementene i rapporten.

Hovedstyret tok virksomhetsrapporten for andre halvår 2020 til etterretning.

Sak 16/2021 Virksomhetsrisiko og etterlevelse SBV/NBA – rapport 2. halvår 2020

Saksdokument: Notat 22. januar 2021 fra GRC
Notat 25. januar 2021 fra Revisjonsutvalget (RU)

Kirsten Steinberg redegjorde for hovedelementene i rapporten.

Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget og de temaer utvalget var særlig opptatt av. Utvalget anbefalte hovedstyret å følge administrasjonens tilråding.

Hovedstyret tok rapporten om virksomhetsrisiko og etterlevelse for sentralbankvirksomheten (SBV) og NBA for andre halvår 2020 til etterretning.

Sak 17/2021 Norges Banks årsberetning for 2020

Saksdokument: Notat 18. januar 2021 fra Norges Bank Administrasjon (NBA)

Runar Malkenes redegjorde for saksfremlegget, som omfattet utkast til:

- Hovedstyrets årsberetning for 2020
- Kapittel om samfunnsansvar og bærekraft

I tillegg fulgte Komiteens årsberetning for 2020 til orientering.

Hovedstyret hadde en meningsutveksling og ga merknader til hovedstyrets beretning og redegjørelsen om samfunnsansvar og bærekraft for 2020. Teksten vil bli oppdatert og innarbeidet i Norges Banks årsrapport for 2020, som kommer til behandling i hovedstyret 4. februar 2021.

Sak 18/2021 Hovedstyrets langtidsplan for Internrevisjonen for perioden 2021-2024

Saksdokument: Notat 18. januar 2021 fra Internrevisjonen (IR)
Notat 25. januar 2021 fra Revisjonsutvalget (RU)

Ingunn Valvatne redegjorde for hovedelementene i langtidsplanen.

Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget. Utvalget ga uttrykk for at den foreslåtte langtidsplanen for internrevisjonen er relevant og dekkende for risikobildet slik det foreligger i dag. Utvalget anbefalte hovedstyret å vedta i tråd med internrevisjonens tilråding, men hensyntatt innspillene fra revisjonsutvalget.

Hovedstyret vedtok internrevisjonens forslag til langtidsplan for 2021-2024 hensyntatt innspillene fra revisjonsutvalget.

Sak 19/2021 Hovedstyrets årsplan for Internrevisjonen 2021

Saksdokument: Notat 19. januar 2021 fra Internrevisjonen
Notat 25. januar 2021 fra Revisjonsutvalget (RU)

Ingunn Valvatne redegjorde for årsplan for internrevisjonen for 2021.

Karen Helene Ulltveit-Moe redegjorde for drøftingen i revisjonsutvalget. Utvalget ga uttrykk for at den foreslåtte langtidsplanen for internrevisjonen er relevant og dekkende for risikobildet slik det foreligger i dag. Utvalget anbefalte hovedstyret å vedta i tråd med internrevisjonens tilråding, men hensyntatt innspillene fra revisjonsutvalget.

Hovedstyret vedtok internrevisjonens forslag til årsplan for 2021 hensyntatt innspillene fra revisjonsutvalget.

Sak 20/2021 Eventuelt

Hovedstyret oppsummerte dagens møte og diskuterte enkelte temaer knyttet til det kommende hovedstyremøtet.

Saker til orientering:

- Agenda hovedstyreseminar 26. januar 2021
- NBIM Report - GPFG Performance and Risk - December 2020
- Protokoll fra møte i Risiko- og investeringsutvalget (RIU) 11. desember 2020
- Protokoll fra møte i Risiko- og investeringsutvalget (RIU) 20. januar 2021
- Protokoll fra møte i Eierskapsutvalget (EU) 19. november 2020
- Tilsynsgjennomgang - Norges Banks vekslinger av valuta mot norske kroner i valutamarkedet
Brev 16. desember 2020 fra representantskapets tilsynssekretariat